

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

התובע

דודי זליג – קטין

בעניין:

באמצעות אמו ואפוטר' הטבעית, תמר זליג
ע"י ב"כ הדס ברקוביץ ו/או הדר לוזון ו/או הדר קורקוס
ו/או סיון מושל ו/או ליבי פריד ו/או ציונה טגניה
מהתוכנית לסיוע משפטי לנשים בענייני משפחה המרכז
לקידום מעמד התובעת ע"ש רקמן הפקולטה למשפטים,
אוניברסיטת בר אילן

נגד

הנתבע

ד"ר אבשלום שביט

ע"י ב"כ רעות קליין ו/או מיטל פרץ ו/או נועה יוסף ו/או
ליאור זיתון ו/או חגית אלדר ו/או דקלה אלנתן מהתוכנית
לסיוע משפטי לנשים בענייני משפחה המרכז לקידום מעמד
התובעת ע"ש רקמן הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר
אילן

1

2

פסק דין

3

(משפט מבוים-מרכז רקמן, בר אילן)

4

5 הסוגיה הניצבת לפתחנו, נוגעת בדיני נפשות ובמיוחד בנפשו של הקטין, דודי זליג (להלן: "הקטין") כבן 3 שנים היום.

6

7

8 האם רשאי בית המשפט לבחון את עניין אבהותו של הנתבע על הקטין, אשר אימו הייתה נשואה
9 לאלמוני בעת הורתו לצורך הכרעה בתביעה לפסיקת מזונותיו של הקטין, כאשר לנגד עיני בית
10 המשפט עומד החשש לפגיעה בכשרותו של הקטין על פי דין תורה, זו השאלה העומדת לדיון
11 במרכזו של פסק דין זה.

10

11

12

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

רקע ועובדות:

1
2
3
4 1. אימו של הקטין, הגב' תמר זליג (להלן: "התובעת") נישאה לאמנון בשנת 1999. אמנון ותמר,
5 היו בני זוג חילוניים אשר התגוררו בתל אביב בעת נישואיהם.

6 מיד לאחר הנישואין, התגלעו מחלוקות קשות בין אמנון ותמר, אשר הובילו למשבר בחיי
7 הנישואין בעקבותיו, כחצי שנה לאחר שנישאו, הגישה תמר תביעת גירושין לבית הדין הרבני.
8 במשך שנים התנהלו דיונים בבית הדין הרבני, אמנון סרב לתת לתמר גט ואף הודיע לה כי
9 לא תוכל להינשא לאחר.

10 בשנת 2004, ניתן פסק דין על ידי בית הדין הרבני בו הומלץ לצדדים להתגרש, אך אמנון עמד
11 על סירובו לגירושין.

12
13 2. עם השנים סיימה תמר לימודי סיעוד והחלה לעבוד בבית חולים במרכז הארץ, שם פגשה
14 בנתבע, ד"ר אבשלום שביט (להלן: "הנתבע").

15
16 3. התובעת אשר ניהלה מערכת יחסים עם הנתבע ואף התגוררה עימו בדירתו הרתה ובשנת
17 2011 נולד הקטין. עוד במהלך הריונה נפרדו הצדדים. למרות שנפרדו, הנתבע המשיך ללוות
18 את התובעת במהלך הריונה ואף נכח בלידת הקטין. בתחילה תמך הנתבע בקטין בסכומים
19 קטנים שהעביר מדי חודש, ואולם, כעבור כשנה חדל מתשלום זה.

20
21 4. עם הגיע הקטין לגיל שנה וחצי, נתגלו אצלו קשיים מוטוריים ושפתיים ובעקבותיהם הוחלט
22 להעבירו לגן מיוחד.

23
24 5. בשל העלויות הגבוהות הנדרשות לצורך הטיפול בתובע בניסיון להתגבר על קשייו, החליטה
25 התובעת להגיש תביעה למזונות הקטין. הנתבע טוען כי בטרם יכריע בית המשפט בתביעת
26 המזונות, יש לקבוע את אבהות הקטין כשלקביעה זו עלולה להיות משמעות אשר נוגדת את
27 טובתו של הקטין.

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

טענות התובעת:

- 1
2
3 6. התובעת והנתבע ניהלו מערכת יחסים רומנטית, קרובה ופומבית במהלכה עברו הצדדים
4 להתגורר יחדיו בדירת הנתבע. במהלך הקשר הרתה התובעת. הנתבע ידע על ההיריון ותמך
5 בתובעת וביום 3.7.11 נולד בנם המשותף, הקטין.
6
7 7. עוד בטרם לידת הקטין, הקשר הרומנטי בין הצדדים הגיע לסיומו והתובעת עברה להתגורר
8 בדירה שכורה. לטענת התובעת, גם לאחר סיום מערכת היחסים, שמר עימה הנתבע על קשר,
9 דאג לשלומה ולשלום העובר, ליווה אותה לבדיקות ולטיפולים ואף נכח במהלך הלידה.
10 בתחילה תמך הנתבע בילד בסכומים קטנים שהעביר מידי חודש ברם לאחר כשנה חדל
11 מתשלום זה.
12
13 8. הקטין סובל מקשיים מוטוריים ושפתיים הכוללים מוגבלות מסוימת בתנועה ובהליכה,
14 קשיים בביטוי עצמי ובאופן הגורר התפרצויות אלימות, פיגור בהתפתחות הדיבור ופיתוח
15 אוצר המילים יחסית לילדים בני גילו וקשיים במוטוריקה גסה ועדינה. על כן הוחלט
16 להעבירו לגן מיוחד. הקטין זקוק לטיפולים יקרים, שהינם הכרחיים על מנת לסייע
17 להתפתחותו הראויה של הקטין ולצמצום הפערים בינו לבין בני גילו.
18
19 9. התובעת מציינת כי נשואה היא לאחר ואולם, כבר לפני שנים המליץ בית הדין על גירושין
20 ורק משום סרבנותו של בעלה, הגירושין לא בוצעו.
21
22 10. לטענת התובעת, הכנסות הנתבע כרופא עומדות על שכר של כ – 17,000 ₪ לחודש, הנתבע
23 איננו נשוי ואין לו מחויבויות כלכלית משמעותית אחרת, בעוד התובעת משתכרת סך של כ –
24 5,500 ₪ לחודש בלבד ואינה זכאית לקצבאות בשל הכנסתה.
25 לטענת התובעת, צרכי הקטין החיוניים להתפתחותו התקינה, עומדים על הסך של 3,250 ₪
26 לחודש. לכך יש להוסיף הוצאות בגין אבחונים בסך 1,000 ₪ לשנה, והוצאות נוספות.
27
28 11. לטענת התובעת, אין ביכולתה לשאת בסכומים אלו בעוד שהנתבע חייב במזונות בנו הקטין
29 מכוח הדין האישי החל עליו, על פי סעיף 3 (א) לחוק לתיקון דיני משפחה (מזונות), תשי"ט
30 1959. שיקול טובת הילד הוא השיקול המכריע והוא העיקרון המנחה בכל החלטה הקשורה
31 בילדים.

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

1 התובעת והקטין מצויים במצב כלכלי קשה ביותר, התובעת אינה יכולה לעבוד שעות נוספות
 2 כיוון שהיא מטפלת בקטין, ואינה זכאית לקצבה. חסרון הכיס בו היא מצויה יש בו כדי
 3 לפגוע בהתפתחותו של הקטין וסיפוק צרכיו הוא טובתו המידית והראשונה.
 4 עוד נטען כי הנתבע שילם מזונות בסכום מסוים לאורך שנה, אך חדל מלשלם את מזונות
 5 הקטין בלא כל סיבה. יש בהתנהגות הנתבע משום חזרה מהתחייבות עליה הסתמכה
 6 התובעת, הן בתקופת ההיריון, הן כשנולד הקטין והן בתקופה שבאה אחריה.

7

8 12. כל הראיות מצביעות על כך שהנתבע הוא אביו הביולוגי של הקטין, ויש להכריע בשאלה
 9 האבהות אנב גררא לענין המזונות וגם אם לא ימצא להורות על בדיקה גנטית, יש להכריע
 10 בסוגיה זו בדרך של קביעת "אבהות אורחית" לענין חיוב במזונות ללא קביעה הצהרתית
 11 לענין סטטוס.

12

13

14

טענות הנתבע:

15 13. דין התביעה למזונות הקטין להידחות על הסף, שכן דיון בתביעה יגרור אתריו פגיעה ממשית
 16 בכשרות הקטין, תוצאה שהיא בניגוד מוחלט לטובתו של הקטין.

17

18 14. הנתבע מאשר כי בני הזוג ניהלו מערכת יחסים, אך זו לא הייתה ארוכה ומחייבת, זוגיות
 19 השניים לא גררה עימה כל חיובים, בפרט לא נטילת אחריות כאב על בנה של התובעת.
 20 הנתבע אכן תמך בתובעת למשך תקופה קצרה, אך עשה זאת בהתחשב במערכת היחסים
 21 הטובה שהייתה בין השניים, מתוך רצון טוב ומתוך דאגה לתובעת ולמצבה הנפשי.

22

23

24

25

עמדת היועמ"ש:

26 15. בנסיבותיו של מקרה זה ביצוע בדיקה גנטית או הוכחת אבהות נסיבתית לצורך חיוב הנתבע
 27 כאביו של הקטין בתשלום מזונותיו, עלולה לפגוע בכשרותו של הקטין לנישואין על פי דין
 28 תורה ולמנוע מבית הדין הרבני להתירו לנישואין בעתיד, ויהיה זה בבחינת מעוות שלא יוכל
 29 לתקון.

30

31 16. עמדת היועמ"ש, כפי שזו נמסרה לבית המשפט היא כי אין כל מקום לעריכת בדיקת גנטית
 32 או הוכחה באמצעות ראיות אחרות לצורך חיוב הנתבע במזונות הקטין, ולאור כך יש לדחות
 33 את התובענה כבר בשלב זה, והכל לשם הגנה על טובתו של הקטין.

34

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

דיון והכרעה:

- 1
2
3 17. לכאורה השאלה העומדת לדיון בפסק דין זה היא שאלת מזונות הקטין, ברם, בנסיבותיו של
4 עניין זה - הרי שמתעוררת במלוא עוצמתה סוגיית טובתו של קטין זה על כל המשתמע מכך,
5 ויודגש, טובת הילד - עקרון מנחה הוא בפסיקותיו של בית המשפט ובכל האמור בעניינם של
6 קטינים, כפי שיפורט ויורחב בהמשך.
- 7
8 18. כמובהר לעיל, ועל כך אין מחלוקת, הורתו של הקטין, עוד בהיותה של התובעת אישה
9 נשואה, פרודה מבעלה מזה כעשור. התובעת ניהלה עם הנתבע, גבר לו לא הייתה נשואה
10 מעולם, מערכת יחסים רומנטית ומבקשת כיום מבית המשפט להכיר בנתבע כאבי בנה,
11 לצורך פסיקת מזונות לקטין.
- 12
13 19. לכאורה, הראיה הטובה ביותר לקביעת האבהות הינה בדיקת גנטית באמצעותה ניתן לברר,
14 הלכה למעשה, מיהו האב הגנטי של הקטין. מנגד, עלולה בדיקה מסוג זה להביא לפגיעה
15 בכשרותו של הקטין ע"פ ההלכה, פגיעה שיש לה השלכה חמורה ביותר על עתידו של הקטין.
- 16
17 20. על פי ההלכה היהודית, ממזר הוא מי שנולד מגילוי עריות ובכלל זה: מי שנולד לאם אשר
18 בשעת הורתו של הקטין הייתה נשואה לאחר (שאינו אביו של הקטין)- הממזרות פוגעת
19 בכשרותו של מי שהוכרז ככזה, ושל צאצאיו אחריו, להינשא עם יהודי כשר 10 דורות אחריו.
20 על כן, ומשביקשה ההלכה היהודית להרחיק עניינו של ממזר ככל הניתן, נקבע הכלל בדבר:
21 "רוב בעילות אחר הבעל". היינו, לא תמיד תשקף חזקה זו את המציאות הביולוגית. בראש
22 ובראשונה השאלה שתעמוד לדיון בפני בית המשפט היא טובת הילד ובכלל זה, בחינת מכלול
23 הזכויות, הצרכים והאינטרסים של הילד הספציפי.
- 24
25 21. לצד האינטרס שלא להביא לכלל ממזרו של אדם בשל הכלל ההלכתי האמור לעיל,
26 מתעוררים, עולים וקמים אינטרסים רבים אחרים של הקטין, אשר הוכרו לאורך השנים
27 בפסיקת בתי המשפט ובכללם, צרכים פסיכולוגיים, חומריים, רפואיים וכיו"ב.
- 28
29 22. המגמה בהלכה היהודית היא לצמצם ככל האפשר מצבים בהם יוכרז ילד ממזר, וכפי שפסק
30 השופט אלון בע"א 548/78 אלמונית נ' פלוני, פ"ד לה (1), בעמ' 748:
- 31

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

1 "משפחה שנתערב בה פסול ואינו ידוע לרבים, כיוון
2 שנטמעה נטמעה. והיודע פיסולה אינו רשאי לגלות אלא
3 יניחנה בחזקת כשרות, שכל המשפחה שנטמעו בישראל
4 כשרים לעתיד לבוא..."

5
6 23. בסעיף 28 ד' לחוק מידע גנטי (תיקון מס' 3), תשס"א 2000, (להלן: "חוק מידע גנטי") נקבע
7 כי מקום בו הייתה אימו של חסוי או פסול דין, רשומה במרשם האוכלוסין כמי שהייתה
8 נשואה, בתוך 300 ימים שלפני יום לידת הקטין, וממצאי הבדיקה עלולים לשלול את אבהותו
9 או לקבוע את אבהותו של אדם זולתו, לא יורה בית המשפט על עריכת הבדיקה אלא אם
10 שוכנע שיש בעריכתה צורך ממשי הגובר על הפגיעה שעלולה להיגרם כתוצאה מהבדיקה.

11
12 24. בעניינו, לא נטען לקיומה של נסיבה מיוחדת, כמפורט בסעיף 28 ה (א) (4) לחוק מידע גנטי,
13 לפיה צורך בעריכת הבדיקה לשם מניעת סכנה לחיי אדם או נכות תמורה בלתי הפיכה
14 לאדם, מכאן שלשם שמירת טובתו של הקטין לא ניתן בנסיבות העניין להפנות את הצדדים
15 לעריכת בדיקת גנטית לצורך קביעת זהות האב הביולוגי בדרך זו.
16 יחד עם זאת נאמר כבר כעת, כי מצבו של הקטין הספציפי, קשייו המוטוריים,
17 ההתפתחותיים, הוורבליים והשפעותיהם על התנהגותו והתנהלותו של הקטין כעת ובעתיד,
18 יבחנו בהמשכם של דברים ויהיו שיקול לעניין טובתו של הקטין בתיק זה במיוחד לאור חוות
19 הדעת אשר הוגשה לבית המשפט, ועל פיה ככל שיטופל הקטין בילדותו המוקדמת, כך יוכל
20 להשתלב בעתיד בכיתה רגילה וייתכן כי יוכל להדביק את הפערים ההתפתחותיים בעתיד
21 כשברור, שאך חסרון כיס יש בו למנוע אפשרות זו.

חקיקת חוק מידע גנטי:

22
23
24
25
26 25. שינוי החקיקה באמצעות חוק מידע גנטי (לפני תיקון מס' 3 לחוק), לא הביא לשלילת סמכות
27 ביהמ"ש לענייני משפחה להורות על בדיקת גנטית לקביעת אבהות על הקטין. סוגיה זו עלתה
28 לדיון בע"מ (ת"א) 1260/07, ג.ק נ' י.ע. (נבו), בו נקבע כדלקמן:

29
30 "סעיפים 24-27 לחוק לא גורעים מסעיף 3(ד) לחוק שהינו כאמור
31 ברור וחד משמעי ומקנה סמכות לבית המשפט לענייני משפחה
32 להורות על בדיקת רקמות... אשר תיקבע על ידי בית המשפט לפי
33 שיקולים של טובת הילד שהבדיקה אינה פוגעת בטובתו... לגבי

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

1 הקטין בית המשפט יקבע את טובתו עפ"י חו"ד מקצועית של
 2 מומחים ועפ"י האפוסטרופוס לדין ואין מקום לקבוע כבר כיום
 3 שטובת הקטין שוללת זאת".
 4

5 26. ערעור שהוגש על פסק הדין האמור – נידחה, ובמסגרת פסק דינו (בע"מ 9638/07, פלונית נ' פלוני,
 6 נבו), קבע ביהמ"ש כדלקמן:
 7

8 "בית המשפט לענייני משפחה לא הורה לעת הזאת על
 9 קיום בדיקה; הוא הורה על הקמת צוות לבירור טובת
 10 הקטין. אם בסוף הבירור יוחלט להורות על עריכת בדיקה –
 11 תהיה החלטה זו מכוח הסמכות הקבוע בחוק החדש, והיא
 12 כמובן תהיה כפופה לתנאים הקבועים בו. פשיטא שטובת
 13 הקטין תהבהב באור בזהק לנגד עיני המומחים ולנגד עיני
 14 של בית המשפט, ועל כך אין צורך להכביר".
 15

16 היוצא מכך, חקיקת חוק מידע גנטי לא הביאה לשינוי בהלכות שהיו קיימות לפני חקיקתו,
 17 הפסיקה אימצה את המגמה על פיה, אין לשלול אוטומטית של הבדיקה הגנטית אלא כל תיק
 18 יוכרע לפי נסיבותיו הספציפיות – ובהתאם לטובת הילד הספציפי, על פי תבנית "מדרג הראיות"
 19 שנקבעה בפרשת פלונית (בר"ע 1365/04 היועמ"ש נ' פלונית מאוחד עם בר"ע 2848/04 מפי כב'
 20 השופט שנלר בהסכמת השי' רוטלוי ושטופמן).
 21

22 השפעת תיקון מס' 3 לחוק גנטי:

23
 24 27. השאלה המתעוררת הינה, האם התיקון לחוק, ולענייננו רלוונטי פרק ה' 1 לחוק, אשר כותרתו –
 25 "עריכת בדיקה גנטית לקשרי משפחה", אינו מאפשר עוד את בירור תביעת האבהות. כלומר
 26 האם התיקון לחוק אינו מאפשר בירור האבהות בכל מקרה שבו קיים חשש ממזרות, למעט
 27 במקרים נדירים של הצלת חיים.
 28

29 28. שאלה זו נדונה בפני ביהמ"ש המחוזי בחיפה בעמ"ש 42986-10-10 א' ג' ז' ואח' נ' א' ז' ואח'. זאת
 30 במסגרת ערעור שהוגש על פס"ד של ביהמ"ש למשפחה אשר קבע כי עקב הקבוע בחוק מידע גנטי
 31 נשלל שיקול הדעת של ביהמ"ש להורות על בדיקת אבהות מכל סוג שהוא, בין רפואית גנטית ובין
 32 ע"פ ראיות נסיבתיות ולרבות בדיקה בהתאם ל"שיטת השלבים".
 33 ביהמ"ש המחוזי קבל את הערעור, הפך את פסק דינו של ביהמ"ש למשפחה וקבע כי חוק מידע
 34 גנטי זן אך ורק בסוגיה של בדיקות גנטיות ולא של בדיקות נסיבתיות לכן במקרים בהם נתנה

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

1 חוות דעתו של נשיא ביה"ד הרבני הגדול על פיה אין לבצע בדיקה גנטית מחשש לפגיעה
2 בכשרותו של הקטין לנישואין, ניתן לקבוע אבהות על פי ראיות נסיבתיות שלא במסלול של חוק
3 מידע גנטי, וזאת על פי "מדדג הראיות".
4

5 יצוין כי במסגרת פסק דין זה מציינת כב' השוי שטמר כי עמדה זו שלה הובעה על ידה וע"י כב'
6 השוי צ' קינן בעמ"ש 44903-10-10 (תוך הסתייגותה של כב' השוי וילנר), עת נקבע על ידיהן
7 במקרה דומה, כי תינתן "בדיקה לפי ראיות נסיבתיות", הגם שבאותו עניין הוחלט לבסוף לא
8 להתיר בדיקה גנטית מחשש ל"מימזור" הקטינה וכן לא להתיר בדיקה לפי ראיות נסיבתיות בשל
9 טובת הקטינה.
10

11 על פסק דינו הנ"ל של ביהמ"ש המחוזי (עמ"ש 42986-10-10) הוגשה בקשת רשות ערעור
12 לביהמ"ש העליון במסגרת בע"מ 4369/11. ביהמ"ש העליון הדגיש כי אכן השאלה שבפניו: "האם
13 סעיף 28 לחוק מידע גנטי משתרע אך ורק על בדיקה גנטית או שמא הגיונו של הסעיף חל גם על
14 הוכחת אבהות בדרך של ראיות אחרות, שאינן בדיקה גנטית ואשר יש בהן כדי ליצור חשש
15 לפגיעה בכשרותו של הקטין לנישואין?" – הינה שאלה ראויה בעלת חשיבות משפטית שעומדת
16 באמות המידה לדיון בערעור שני בפניו, ברם נמנע מלהכריע לגופו של עניין מן הטעם, כי פסק
17 דינו של ביהמ"ש המחוזי אינו סוגר בפני המערער את הדלת לבירור תביעתו ובהחלטות המורות
18 על המשך בירורה של תובענה תהא מידת ההתערבות של ביהמ"ש העליון הינה מצומצמת.
19

20 29. תימוכין לגישה זו ניתן למצוא אף בדברי ההסבר להצעת חוק מידע גנטי - תיקון מס' 3 לחוק,
21 אשר פורסמה בהצעות הכנסת - הצעה מס' 203 מיום 29.1.02.
22 בדברי ההסבר מובהר מהי מטרת התיקון לחוק באלו המילים:
23

24 "הצעת החוק באה לקבוע את סמכותו ואת שיקול דעתו של
25 בית המשפט לענייני משפחה בבואו להורות על עריכת
26 בדיקה גנטית לקשרי משפחה לשם קביעת ממצאים בדבר
27 קשרי משפחה של אדם."
28

29 30. על פניו, הן לפי דברי ההסבר להצעת החוק והן ולפי נוסחו הברור של החוק, תחולתו של סעיף 28
30 (לרבות סעיף 28 ה' בדבר הפניה לנשיא ביה"ד הרבני) הינה רק למקרה בו מדובר בתביעה לעריכת
31 בדיקה גנטית כזו, ולא כאשר התביעה הינה לבירור תביעת האבהות בדרך אחרת - שאינה בדיקה
32 גנטית, ואף לא כאשר התביעה אינה מיועדת כלל לקביעת אבהות.
33

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

31. וכך קובע מפורשות סעיף 1 לחוק המידע הגנטי:

"מטרתו של חוק זה הינו להסדיר עריכת בדיקות גנטיות ומתן יעוץ גנטי, ולהגן על זכות הנבדק לפרטיות לגבי המידע הגנטי המזוהה, והכל מבלי לפגוע באיכות הטיפול הרפואי, במחקר הרפואי והגנטי, בקידום הרפואה ובהגנה על שלום הציבור".

32. מכאן המסקנה, כי החוק דן אך ורק בבדיקה גנטית, ואילו כאשר הסוגיה המשפטית העומדת בפני ביהמ"ש אינה דווקא עריכת בדיקה גנטית, וכאשר הסעד המבוקש בה אינו בהכרח לקיחת דגימה גנטית מאדם, הרי שהחוק, לכשעצמו, כלל אינו חל, וההלכות הקודמות הנוגעות לשאלת בירור האבהות - כפי שפורטו להלן, עדיין חלות.

33. לפיכך, נראה כי מן ההיבט המשפטי, אין בתיקון מס' 3 לחוק מידע גנטי כדי לשנות את ההלכות המשפטיות שגובשו בעניין זה, וראוי להמשיך ולצעוד בדרך שנשללה ע"י ביהמ"ש המחוזי במסגרת עמ"ש 42986-10-10, ולאמץ את מסקנותיו הנשענות על הנמקות מבוססות ובסיס משפטי איתן.

החשש מפני השפעת קביעת האבהות במסגרת הליך אזרחי על "מימזור" הקטין בבית הדין הרבני:

34. הגישה לפיה, החשפעה האמורה לא תהא משמעותית, והחשש כי הקטין "ימוזור" בבית הדין הרבני הינו קטן ביותר, כפי שסברו השופטים גוטגן וגרניט, בפסק דינם שניתן בערכאה הדיונית, נדחתה ע"י ביהמ"ש המחוזי במסגרת פרשת פלונית, אשר שימש, כאמור, כערכאת ערעור על שני התיקים הנ"ל במאוחד.

כב' השופט שנלר אינו מקבל את עמדתם של שופטי ביהמ"ש קמא ומסייג את מסקנתם באלו המילים:

"לא מקובלת עלי הגישה לפיה, כיום, אין מקום להתחשב כלל בשאלת הממזרות.

עם כל הכבוד לשופטי בית משפט קמא, במקרים דנו, השופט אלון התייחס גם התייחס לשאלת השפעת התוצאה של עריכת הבדיקה על בתי הדין הרבניים.

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

1 לשיטתי, דווקא ההתפתחות המדעית בנושא בדיקות ה-
2 DNA מחייבת את המסקנה כי יש גם להתחשב בחשש
3 זה.
4
5 לא נרחיב במסגרת הדיון דנן בשאלה זו, אולם די אם נציין
6 כי אחד הגורמים לגישה לפיה בית הדין הרבני לא יושפע
7 מתוצאות בדיקה שכזו, היות מהימנות תוצאתה בשיעור
8 של 99% בלבד. אולם, לאור ההסתמכות על בדיקה שכזו
9 בענפים המשפטיים השונים, יכול ובית הדין מעת שתוצב
10 בפניו תוצאת בדיקה שכזו, לא יוכל להתעלם ממנה.
11
12 אכן ייתכן ובית הדין הרבני לא ימצא מקום לקביעה על-
13 פי תוצאת בדיקה זו בלבד, כי יש לקבוע כי הילד ממזר,
14 אולם, יכול גם יכול כי על סמך בדיקה שכזו יקבע כי
15 בפניו ספק ממזר על כל התוצאות החמורות שיכול וינבעו
16 מכך.
17
18 ... אין בכך, שבמקרים אלו או אחרים מצא לנכון בית
19 הדין הרבני ליתן נפקות לתוצאת בדיקת הרקמות
20 לשאלות הממוניות שהתעוררו בפניו, בלבד, ומבלי ליתן
21 משמעות לתוצאה לעניין ממזרות.
22
23 כל מקרה לנסיבותיו, ועל כן, יכול ובמקרים אלו או
24 אחרים לא יהיה מנוס מבית הדין, אלא לייחס משמעות
25 לבדיקה זו אף לגבי שאלת הממזרות, ולמצער, ספק
26 ממזר.
27
28 במיוחד יהיו יפים הדברים, במקום ובו יובאו בפני בית
29 הדין הרבני הנסיבות שבגינן נקבע הצורך בבדיקה זו.
30
31 אכן, וגם על כן אין מחלוקת, ייתכנו מקרים בהם לאחר
32 שבית המשפט יבחן את כלל הנסיבות וכלל העובדות
33 הנצרכות, יגיע למסקנה כי יש להעדיף זכויות ואינטרסים
34 אחרים על פני השיקול של חשש ממזרות, אך אין בכך

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

1 משום קביעה גורפת כי אין להתחשב כלל בשיקולים של
2 חשש ממזרות.

3
4 מעת שהסמכות לעניין קביעת ממזרות מצויה בסמכותו
5 של בית הדין הרבני, ומעת שלפי ההלכה ממזר אסור
6 לבוא בקהל, שומה עלינו לבחון שיקול עתידו של הילד, גם
7 מהיבט זה.

8
9 במרביתם של המקרים אשר עניינם נדון בבית המשפט,
10 מדובר בילדים בגילאים קטנים אשר אין אפשרות לחזות,
11 אשר צופן העתיד ביחס אליהם.

12
13 מי יתקע לידינו, כי בבוא היום לא יבוא הילד חשבון עם
14 מי ששקלו, בזמנו, את טובתו וקבעו כי אין מקום כלל
15 להתחשב באותו חשש שאכן יכול ובמקרה הספציפי, יבוא
16 לידי ביטוי, בבוא הילד עם בגרותו, להינשא.

17
18 ...בלשון אחרת, בבואנו לבחון את שאלת טובת הילד אין
19 לקבוע ככלל כאילו בטלה וחלפה מהעולם הלכת פלונית,
20 וכי זכות היסוד שהובאה לעיל, הינה עדיפה בכל מקרה
21 ומקרה.

22
23 על בית המשפט לבחון כל מקרה לגופו, על מנת להגיע
24 למסקנה זו או אחרת."

25
26 35. מאידך, מדגיש כב' השופט שנלר כי:

27
28 "גישה לפיה בכל עת שקיים חשש לממזרות, בית
29 המשפט יימנע משמיעת ראיות כלשהן, ולמעשה ידחה
30 תביעה שכזו על הסף, אינה יכולה לעמוד נוכח אשר פורט
31 לעיל. גישה זו לא רק שמתעלמת מעקרון טובת הילד, אלא
32 בוחרת למעשה, שלא להתמודד עם בחינת מכלול הזכויות,
33 הצרכים והאינטרסים של הילד הספציפי. כפי ששללנו
34 קביעה גורפת, לפיה ניתן להתעלם כליל משאלת חשש
35 ממזרות, כל שוללים אנו את הקביעה הגורפת הנגזרת.

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

1 יהיה המקרה אשר יהיה, שומה על בית המשפט לבחון את
 2 נסיבותיו על מנת להגיע למסקנות בהתחשב בשאלת טובת
 3 הילד שעניינו נדון בפניו, לרבות בחינת זכויות ואינטרסים
 4 של המעורבים במקרה הנדון".

5
 6 מהנימוקים דלעיל, אין מקבל כב' השוי שנלר אף לא את עמדת היועץ המשפטי- לפיה לא רק
 7 שאין להורות או להתיר בדיקת רקמות, אלא שאף אין מקום לניהול הוכחות כלל, לא בנושא
 8 תביעת אבהות ולא באשר תביעות אשר יכול שיוגשו בעניינו של ילד- הכל בגין חשש ממזרות,
 9 וסובר כי עמדה זו:

10
 11
 12 "מאמצת למעשה כעין אותה קביעה גורפת, לפיה נושא
 13 החשש מממזרות הינו אינטרס על אשר עולה על כל זכות
 14 או אינטרס אחר. לא רק שגישה זו לא התקבלה בפסיקה,
 15 והיא למעשה מנוגדת לה, אלא שנקיטה בגישה זו יש בה
 16 משום התעלמות מהמקרה הספציפי הנדון".

17
 18 על בית המשפט, עת סוגיה זו מגיעה לפתחו, להידרש בראש ובראשונה למקרה הספציפי אשר נדון
 19 בפניו, תוך זהירות ראויה ובחינה מדוקדקת של הנסיבות שבפניו, ותוך יישום ההליך הדיוני
 20 בהתאם למדרג הראיות הנצרך במקרה הספציפי, כמפורט מעלה.

עיקרון טובת הילד והכיות הילד:

21
 22
 23
 24
 25 36. עיקרון טובת הילד הוכר כעקרון מנתה בפתרון סכסוכים בתחום דיני המשפחה ועל כן יש לבדוק
 26 ראשית מהי טובתו.

27 המדובר במושג רגשי - סובייקטיבי. ההכרעה מהי טובת הילד בכל דבר ועניין, לא מתייחסת
 28 לטובתם של ילדים באופן כללי, אלא למקרה הפרטני הבא בפני בית- המשפט והבחינה היא של
 29 טובת הילד המסוים שעניינו מגיע לכלל הכרעה. בית - המשפט לא יוכל להסתפק בהכללה, שלא
 30 מתחשבת בילד המסוים שעניינו עומד לדיון, כפי שקבע כב' הנשיא שמגר בע"א 2266/93 פלוני נ'
 31 פלוני, פ"ד מט(1) 221.

32 אכן, בילד בשר ודם מדובר, שיש לו הווה ויש לו עתיד, שביטחונו התומרי והרגשי מוטל על הכף.
 33 את כל אלה שומה על בית המשפט לשקול בזהירות, בקפדנות, וברגישות. בחינת טובתו של הילד

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

1 ראוי לה שתיעשה אם כן "באופן הוליסטי", המביא בחשבון את מכלול הנסיבות והשיקולים בנוגע
 2 לאותו קטין, כפי שנקבע בע"א 10280/01 ירוס- חקק נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נט(5) 64,
 3 105 (2005).

4 כן נקבע במסגרת בע"מ 27/06 פלוני נ' פלונית (נבו- מיום 1.5.06) בזו הלשון :

5
 6
 7 "בבואנו לבחון מהו התוכן שנושא על גבו מושג של טובת
 8 הילד, נוכחים אנו כי מדובר במונח אמורפי, עמום ורחב
 9 היקף, העשוי להכיל תכנים מתכנים שונים בהתאם
 10 להקשר הדברים ולמצב הדברים העובדתי בכל מקרה
 11 ומקרה (ראו גם: פ' שיפמן דיני המשפחה בישראל (כרך ב'
 12 1989) 220. לפיכך, ... בתי המשפט נדרשים מעת לעת
 13 לצקת בו תוכן ולעצב קריטריונים לצורך יישומו במקרה
 14 הקונקרטי העומד לדיון (דברי השופטת חיות, בע"מ
 15 9358/04 הנ"ל) (בפסקה 11).

16
 17 37. הילד אינו עוד מושא של זכויות, אלא הוא נשוא הזכויות בעצמו; וכדברי השופט זילברג בע"א
 18 : 209/54

19
 20 " משהתרומם המחוקק לדרגת התפיסה המודרנית-
 21 ובתפיסה מודרנית זו נוקטים חכמי ישראל זה עידן
 22 ועידנים- כי הילד אינו "אובייקט" של שמירה והחזקה
 23 להנאתו או לטובתו של אחד ההורים, אלא הוא עצמו
 24 "סובייקט", הוא גופו "בעל דין"...
 25 (בעמ' 251 לפסק הדין).

26
 27 ההכרה בזכויות הילד אינה מצמצמת את המושג הרחב של טובת הילד ואין היא באה במקומו.
 28 הנפוץ הוא. מדובר במושג רחב, שכולל בחובו גם את טובת הילד.

29
 30 על כן, מחויבים אנו לבחון כל מקרה לפי נסיבותיו, על מנת להכריע בשאלה האם טובת הקטין
 31 דורשת דווקא את חקר האמת ואת בירור זהות האב הביולוגי, ומהם האינטרסים של הקטין
 32 הספציפי העומד לפנינו.

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

מזונות הקטין

38. נקדים ונאמר, כי נמצא בעניינינו לחייב את הנתבע במזונות הקטין על פי העקרונות המבוססים על יחסים חוזיים, הסתמכות התובעת והקטין ועל עקרונות תום הלב וטובת הילד. בד בבד אנו סבורים, כי ניתן להכיר בעניין הנדון "באבהות אזרחית" לצורך חיוב במזונות הקטין בלבד וזאת בהסתמך על העדר כל הכחשה מטעמו של הנתבע לעניין זה בכתב ההגנה כפי שיפורט להלן.

39. לצורך החיוב מכח דיני החוזים אין צורך להידרש לחוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות) התשי"ט 2000 (להלן: "חוק המזונות"); סעיף 3 לחוק המזונות קובע באשר למזונות קטינים:

3(א) אדם חייב במזונות הילדים הקטינים שלו והילדים הקטינים של בן זוגו לפי הוראות הדין האישי החל עליו, והוראות חוק זה לא יחולו על מזונות אלה.
 (ב) אדם שאינו חייב במזונות הילדים הקטינים שלו והילדים הקטינים של בן זוגו לפי הוראות הדין האישי החל עליו, או שלא חל עליו דין אישי, חייב במזונותיהם, והוראות חוק זה יחולו על מזונות אלה.

40. בעניינינו, שני בני הזוג הינם יהודים, הדין האישי החל הוא הדין העברי. על פי הדין העברי, הכרה בנתבע כאביו של הקטין לצורך החיוב במזונות, תחייבו על פי הדין העברי. מאידך, ללא הכרה כזו הדין האישי אינו חל עליו וגם אין בן הזוג חייב במזונות ילדי בת זוגו שאינה נשואה לו ומשכאן, סעיף 3 (א) אינו חל על המקרה שלפנינו.
 ואולם יש להמשיך ולבחון האם קמה לנתבע חובת מזונות מכוח סעיף 3 (ב) לחוק המזונות, דהיינו חבות כלפי "ילדיו של בן זוגו". התנאי הראשון אכן מתקיים, הקטין הינו בנה של התובעת, מנגד, על פי הפרשנות שניתנה למונח "בת זוג" בפסיקה, התנאי השני איננו מתקיים בעניינינו שכן התובעת הפסיקה להיות בת זוגו של הנתבע ועל כן עולה שאלת חבות במזונות מכוח עקרונות חוזיים.
 ראוי לציין כי שאלה זו עלתה לדיון בפסיקה בהקשר של מזונות מכוח ידועים בציבור, שאין זה המקרה שלפנינו ואולם ניתן להקיש מההלכה לעניינינו.

חיוב במזונות מכוח דיני החוזים

41. בעמ"ש (חי) 22050-06-11 ר.ס נ' ע.ר, ניתן ביום 13.5.12 (להלן: "פס"ד ר.ס.). נקבע:

"דרך המלך בכל הנוגע לענייני מזונות, ובעיקר כאשר המשפחה היא "משפחה שמרנית" – הורים ביולוגיים וילדים ביולוגיים - היא אכן הדרך המוגדרת בחוק המזונות, אך חוק

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

1 המזונות אינו שולל אפשרות של שימוש בדיני החוזים הכלליים, במקרים בהם אין דיני
2 המשפחה נותנים מענה דרוש, בעיקר ל"משפחות לא שמרניות". עמד על כך הנשיא ברק
3 ברע"א 8256/99 - פלונית נ' פלוני ואח'. פ"ד נח(2), 213, עמ' 229-228, בכותבו:

4
5 "... אין מניעה עקרונית מלבחון את שאלת המזונות על פי
6 דיני החוזים, וזאת מבלי להכריע בשאלת הסטטוס. מכיוון
7 שכך, עלינו לבחור באחת משתי זוויות הראיה עליהן
8 עמדתי. הנכריע ערעור זה בדרך הסטטוס או בדרך
9 ההסכם? דעתי הינה כי ראוי הוא שנלך בדרך החוזה"
10 (ראו גם ע"א 449/79 סלמה נ' סלמה, [פורסם בנבו] פדאור
11 18.2.80, להלן "פרשת סלמה").

12
13 דברי הנשיא ברק נאמרו אמנם לגבי מזונות הידועה בציבור אולם אין כל סיבה שלא ללמוד
14 מהם גם בפסיקה לגבי מזונות הילדים".

15
16 42. פועל יוצא של הדברים האמורים הוא שלבית המשפט, הסמכות לפסוק על פי עילות או הסדרים
17 מכוח דיני החוזים, גם כאשר אנו עוסקים ביחסים בתוך התא המשפחתי ובכלל זה מזונות, תמיכה
18 וכיו"ב, כאשר ההסכם בין הצדדים יכול להיעשות בעל פה, בכתב ואף על פי התנהגות הצדדים.
19 (למשל תמ"ש 10681/98 פלוני נ' אלמוני, תק-מש 2000 (3) 244, 253, שם דן ביהמ"ש בילד שנוולד
20 מהפריה מלאכותית בזרע של תורם זר, לבני זוג שחיו יחדיו כידועים בציבור, במסגרתו נקבע כי על
21 מנת שטובת הקטין תוגשם, אין מניעה לפנות לדינים כלליים).

22
23 43. בפס"ד ר.ס. הפנתה השופטת שטמר בעניין אבהות אזרחית לדעתו של פרופ' קורינאלדי בספרו דיני
24 ירושה, צוואות ירושות ועזבונות, הוצאה לאור של לשכת עורכי הדין 2008, בעמ' 269 ואילך, לפיו;
25 הפסיקה האזרחית, להבדיל מפסיקת בתי הדין הרבניים, הקימה מעמד של אבהות אזרחית כלפי
26 הנולד מהזרעה מלאכותית, וזאת על פי פסק דין סלמה, בו נדונה תביעה למזונות של בת להורים
27 שהתגרשו, ואשר נולדה, במהלך הנישואין, בהפריה מלאכותית בזרעו של תורם זר. בפס"ד סלמה
28 (ע"א 449/79) קבע בית המשפט העליון כי משהוכח שההפריה נעשתה בהסכמת הבעל, הוא חייב
29 במזונות הבת.

30
31 44. במקרה שלפנינו ההתחייבויות החוזיות בין התובעת לנתבע, לא נעשו בכתב ואולם בהעדרה של
32 הסכמה בכתב אין כדי לפטור בן זוג מהתחייבויותיו.
33

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

45. בע"א 548/78 שרון נ' לוי, פ"ד לה (1) 736 (להלן: "פרשת שרון") נקבע על ידי כב' השופט מ' אלון כי מידת ההוכחה הדרושה במשפטי אבהות היא זו הנהוגה במשפט האזרחי:

"נראה לי, כי הקשיים, חוסר הנוחות ואי-הנחת שבדרכי ההוכחה המקובלות בהוכחת אבהות יש בהם כדי להביאנו לכלל מסקנה, כי מן הראוי שבית המשפט יזקק - לאחר שנתבררו לו, לכאורה, נסיבות העניין - בכל דיון בדבר קביעת אבהות, בראש ובראשונה, לבדיקת סיווג הרקמות, ויעשה כל מאמץ כדי לקבל לשם כך הסכמתם של שני בעלי הדין. כאמור, בדיקה זו, בשיטת H.L.A נתקבלה ברוב מערכות המשפטיים שבארצות אירופה ובמדינות המשפט האנגלו - סכסי, ולאחרונה גם אצלנו כבדיקה שיש בה כדי להכריע בקביעת האבהות, הן לשלילה והן לחיוב. אמנם, אין בתוצאותיה של בדיקה זו משום מבחן ודאות מדעית מוחלטת המתקרב תמיד להסתברות של 100%, אך דרגת שלילה וחיוב העומדת כאמור לעיל, על 90%, מהווה דרגת הסתברות גבוהה ביותר לצורך הוכחה משפטית הדרושה במשפטי אבהות. בהרבה מהמקרים יכול שדרגת ההסתברות תעבור את סף ה-90% ובכמה מקרים היא מגיעה אף ל-99% (ראה: ע' קפלן, ח' בראוטבר, ד' נלקן, במאמרם הנ"ל, בעמ' 64). כידוע, בתי המשפט נהגו ונוהגים להיזקק לבדיקת דם מסוג ABO על-אף שכאמור המסקנות העולות ממנה אין בהן, בדרך כלל, כדי לסייע לבירור המשפטי, ורק לעתים רחוקות מוכיחות הן שלילת האבהות. על אחת כמה וכמה, משזכינו לבדיקה מדעית של סיווג הרקמות - שמבחינת מידת ההתערבות הרפואית בגופו של הנבדק הריהי ככל בבדיקת דם אחרת - שיש בה כדי להוכיח ולקבוע, הן על דרך השלילה והן על דרך החיוב, את האבהות, שמן הראוי כי בית המשפט יעשה כל מאמץ להביא את בעלי הדין

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

1 להסכמה לעריכת בדיקה זו, ולהכריע, בדרך כלל, על-פי
2 המסקנות העולות הימנה בקשר לקביעת האבהות".

46. מן הכלל אל הפרט-

5 מקום בו צדדים ניהלו מערכת יחסים זוגית, כבעניינינו בעקבותיה הרתה האישה, כמוה כהסכמה
6 לקבל את הילד אל תוך המסגרת המשפחתית, גם אם בסופו של יום תגיע מערכת היחסים לקיצה,
7 וגם כאשר לא היה זה מלכתחילה רצון שני הצדדים יחדיו להביא ילד לעולם.
8 התובעת והנתבע קיימו מערכת יחסים זוגית, מספר חודשים לאחר שהתובעת הרתה נפרדו
9 השניים, אך כעולה מחומר הראיות שהוגש לבית המשפט ואף מאישורו של הנתבע, הוא ליווה את
10 התובעת לאורך ההיריון ואף תמך בה לאחר לידת הקטין במשך תקופה של כשנה.
11 מילים אחרות, הנתבע אינו טוען כי אין הוא אביו של הקטין, או שאין ביכולתו לשאת במזונותיו
12 של הקטין. טענתו אחת, והיא, כי חיובו במזונות יגרור אחריו פגיעה בטובתו של הקטין.
13 איננו יכולים לקבל טענה מסוג זה כשאדם הבוחר להסיר כל אחריות מקטין, מבסס את התנהגותו
14 וטיעונו דווקא על "דאגה" כביכול לטובתו של הבן הקטין.

15
16 "אבהות בגברא" או "אבהות בחפצא":

17
18 47. בפסיקה התפתחה גישה המחלקת את סטטוס האבהות בין: "אבהות מוחלטת" לבין קביעת
19 אבהות לצורך מסוים. כב' השי' יהושע גייפמן בתמ"ש 76760/01 פלוגית נ' אלמוני תק-מש 2007 (3)
20 284, 280 נדרש לעניין וקבע:

21 "...אבהות לצורך מזונות סמוכה ל"אבהות אזרחית",
22 השוכנת בצד "האבהות הדתית". בע"א 3077/90 פלוגית נ'
23 פלוגי פ"ד מ"ט (2) 578, 596, יצר בית המשפט העליון את
24 המונח "אבהות אזרחית" מכוח עיקרון טובת הקטינה, כדי
25 להקנות לקטינה זכויות שלא קמות לה מכוח הדין הדתי -
26 הדין המוסלמי... בהתדיינויות בענייני משפחה שזורות
27 סוגיות בדבר פיצול סטטוס. יש להעדיף את טובת הקטינה
28 וסיפוק מזונותיה - הגשמת התכלית של הזכות החוקתית
29 לחיות בכבוד - על פני אחידות במושגי המשפט"

30
31 48. כב' השי' גייפמן הוסיף והבהיר כי ניתן לדבר על שני "סוגי אבהות". "אבהות בגברא" ו"אבהות
32 בחפצא", כאשר ה"אבהות בגברא" היא כבעניינינו הינה לצורך חיוב במזונות; ירושה וכיוצ"ב.
33 אבהות בגברא אינה קובעת סטטוס וענינה טוב לעניין הנדון.

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

גישת בית הדין הרבני להוכחת אבהות בראיות נסיבתיות:

1
2 49. פסיקת בית הדין הרבני נחלקת בשאלת ערכה הראייתית של בדיקה גנטית. ההנחה המקובלת על
3 כולם, כי לצורך קביעת סטטוס והכרזת ממזרות יש צורך בממצא בעל ערך ראיית של וודאות
4 מוחלטת. בתיק 8734/התשמ"ו שניתן ע"י ביה"ד הרבני בחיפה הכיר ביה"ד האזורי בבדיקה
5 הגנטית כראיה ואילו בערער קבע ביה"ד הגדול: "בדיקה זו לא הוכחה כלל והפקפק שעליה
6 מבחינה הלכתית הוא עצום ורב". מאידך, כב' הרב דיכובסקי בתיק 378/תשמ"ב, מכיר עקרונית
7 באופן מוחלט בתוקפה של בדיקה גנטית לצורך הוכחת אבהות, עם זאת מסיג ומכיר בתוצאות
8 הבדיקה אך "לעניין חיוב במזונות ואולם לא יקבעו כי הילדה ממזרה" שכן גם חז"ל הורו כי לא
9 יקבע פגם ממזרות כיוון שאין בדיקה גנטית מדויקת ב 100% (בעוד תוצאות בדיקה גנטית
10 מדויקות רק ב 99%)

11
12 50. מן הדברים עולה, כי בקרב פוסקי הלכה, הן השוללים הסתמכות על בדיקה גנטית והן המקבלים
13 ממצאיה באופן חלקי, קיים יחס ספקני בנוגע להכרה בבדיקה גנטית להוכחת אבהות ובעניין חשוב
14 כגון קביעת סטטוס וממזרות. האמור נכון מקל וחומר, עת נמנעים מבדיקה גנטית והחיוב
15 במזונות מבוסס על ראיות נסיבתיות בלבד שאינן דורשות כל וודאות אלא הטיית כפות המאזניים
16 הראייתיים בלבד. באופן זה ניתן לפצל בהכרעה ולקבוע כי הבן מיוחס אחר אביו במישור הממוני
17 ולצרכי מזונות. פתרון זה כאמור משתקף מקל וחומר בפסיקת ביה"ד.

סיכום של דברים:

18
19
20
21 51. מתסקיר לשכת הרווחה עולים קשייו ההתפתחותיים של הבן הקטין ועולה הסברה כי ככל שיטופל
22 הקטין בילדותו המוקדמת כך יוכל להשתלב בעתיד במסגרות רגילות ויש ויוכל להדביק את
23 הפערים ההתפתחותיים מהם סובל הוא כעת. מצוקה כלכלית והיא לבדה שמונעת הטיפול הנדרש.

24 52. משמעותו של התסקיר נבחנה בהרחבה בפסק דינו של כב' השופט וייצמן בתמ"ש 32690/09 שם
25 הודגשה דווקא חשיבותן של חוות הדעת הגיטנות על ידי לשכות הרווחה בעניינים וכפי העניין
26 שבפנינו.

27
28 53. אל נוכח כל האמור מצאנו, כי די בחומר הראיות שהוצג בפני בית המשפט על מנת להכריע
29 בתובענה באופן שיתיישב עם טובת הקטין ואין צורך להרחיב את המסגרת הראייתית בדבר
30 נסיבות הורתו. סבורני, כי נסיבות אלו אינן רלוונטיות, שעה שאין בכוחן להיטיב עם מצבו של

תאריך: 19.5.14

כב' השופטת צילה צפת – אב"ד

כב' השופטת ורדה פלאוט

כב' השופט נחשון פישר

- 1 הקטין, אלא רק לשפוך אור על מעמדו של המבקש כלפיו. די לעניין זה בהימנעות הנתבע מלהכחיש
 2 אבהותו בכתב הגנתו, כמו גם לא נטענה כל טענה על אפשרות לאבהות של מאן דהוא אחר.
 3
 4
 5 54. משלא מצאנו לדחות את התביעה על הסף מהטעמים המפורטים לעיל, גם לא מצאנו צורך
 6 בנסיבות העניין להידרש לביצוע בדיקה גנטית, תוך קביעת "אבהותו האזרחית" של הנתבע על
 7 הקטין ולחילופין חיובו במזונותיו של הקטין מכוח דיני החוזים, מכח ההסדר שבין הצדדים
 8 ובהסתמכותה של התובעת על התנהגותו והתנהלותו של הנתבע במהלך ההיריון, עובר ללידה
 9 ובמועדים שאחריה. ראינו לחייב את הנתבע במזונות הקטין.
 10
 11 55. סבורים אנו כי מצבו של הקטין אשר באם לא יטופל יש בו כדי לגרום לקשיים עתידיים ולנכות
 12 עתידית מהווה נדבך נוסף בצורך לקבוע מזונותיו ולהעדיף את טובתו המידית והברורה על פני
 13 חשש עתידי, ערטילאי.
 14
 15 56. לעניין סכום המזונות – משלא הכחיש הנתבע בכתב הגנתו את גובה השתכרותו הנטען בתביעה,
 16 ומשלא הכחיש את צרכי הקטין המפורטים כדבעי בכתב התביעה, יש לחייב את הנתבע במזונות
 17 הקטין בסכום התביעה. החיוב הוא מיום הגשת התביעה כשהסכום צמוד למדד על בסיס המדד
 18 הידוע ביום הגשת התביעה נושא הפרשי הצמדה מדי שלושה חודשים ללא הפרשי בצמדה למפרע.
 19
 20 57. בנסיבותיו של מקרה זה לא מצאנו לעשות צו להוצאות.
 21
 22
 23
 24
 25
 26

נחשון פישר, שופט

ורדה פלאוט, שופטת

צילה צפת, שופטת – אב"ד